

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petlitrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitrata po 2) vin.
Poslano:
 enostolpna petlitrata po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Naši junaški kranjski domobranci!

Deželni glavar dr. Šusteršič je prejel sledeče pismo:

Vojnopoštni urad št. 48, 12. 8. 1915.

Vaše preblagorodje!
 Visokočastiti gospod deželni glavar!

En mesec imam zopet čast, da pove-
 ljujem ljubljanskemu domobranskemu re-
 gimentu št. 27, ki sem ga vodil že v zim-
 skih karpatskih bojih.

Po lepem uspehu, ki ga je regiment
 zopet izvojeval 9. t. m., me žene, Vašemu
 preblagorodju poročati o domačem domo-
 branskem polku.

Ta dan smo v napadu, ki ga je go-
 spod divizionar v svojem dnevnem po-
 velju kot »schneidig« posebnó pohvalno
 priznal, sovražnika vrgli nazaj ter skoro
 brez vsakih naših izgub ujeli 6
 sovražnih častnikov in 580 mož in zaple-

nili strojno puško poleg drugega materi-
 jala.

Sinovi lepe kranjske dežele so vnovič
 kakor že nešteto krat, opravičili
 svoj glas junaške hrabrosti in neomajljive
 vztrajnosti; v plemeniti tekmi s sinovi
 drugih dežela naše drage velike domo-
 vinc, sledijo vselej navdušeno slavnemu
 praporu našega vroče ljubljene, najmi-
 lostnejega vladarja in vojnega gospoda.

Z mirnim zaupanjem in prepričanjem
 računam s tem, da bom zamogel kmalu
 zopet kaj veselega poročati in bilježim iz-
 razom najodličnejega spoštovanja Vašemu
 preblagorodju

zelo udani

Kutschera, I. r.,
 podpolkovnik.

S ponosom jemlje cela dežela na z-
 nane pohvalo in priznanje naših junakov-
 planincev od tako poklicane strani. Bog
 čuvaj in vodi nadalje junaške sinove naše
 dežele in njihovega vrliga poveljnika.

krepkeje odgovarjala in sovražniku pri-
 zedejala znatne izgube. Obojestranski to-
 povski ogenj se je od ure do ure stopnjeval
 in razvil v veličastni dvoboj. Med pokanje
 poljskih topov in grmenje havbic se vme-
 šava zamolklo vršanje težkih možnarjev,
 proti večeru se tem akordom pridružijo
 še čarobne svetilne granate, rakete in ža-
 rometi, vmes pa zvižganje izstrelkov; v ta
 grozni boj moderne tehnike poseže še
 narava z bliskom in gromom. Vse skupaj
 se zlije v mozež pretresujočo pesem —
 smrti. Z grozoto obračamo svoje oči v po-
 zicije naše pehote pred nami in na bližnje
 vrhove, kjer je nameščena naša artiljerija.
 Sovražna artiljerija je tako močna, da ne
 le išče našo artiljerijo, ampak vzame na
 piko tudi naše utrjene postojanke, skuša-
 joč jih razdreti ter tla pripraviti za nas-
 kok. Kakor bi odrezal preneha ta godba;
 že se začujejo posamezni puškini streli,
 nato cele salve, ropot strojnih pušk; srce
 nam zastaja, gledajoč v smer pehotnega
 ognja, ne meneč se za posamezne sovra-
 žne krogle, ki prižvižgajo čez hrib. Ali bo
 naša infanterija še v stanu zadržati so-
 vražni naval? Pol ure, celo uro traja borba
 za hribom; ogenj ponehava, umira. Sovraž-
 nik je zopet vržen nazaj kot vedno, malo-
 kedaj po srditem boju mož proti možu,
 ker se navadno umakne že pred našim pe-
 hotnim ognjem, gotovo pa pred našimi
 ročnimi granatami in minami. Ti pretres-
 ljivi prizori so se ponavljali 20. in 21. av-
 gusta; naše junaške čete, sestavljene iz
 vseh narodnostij monarhije, prenesajo naj-
 hujši artiljerijski ogenj, potrpežljivo v krit-
 jih čakajo na sovražni naskok. Ob sili njih
 odpora se zlomi vsak naskok; vsaka ped
 naše slovenske zemlje stane sovražnika
 potoke krvi. Z žarečim obrazom pripove-
 dujejo naši junaki o svojih činih, kako so
 »pucali«, sekali, bodli, grizli, topli, metali

verolomnega sovraha; dovolj pa je tudi
 prič revščine in gorja, povzročenega po
 teh krvavih bojih — je pač vojska!

Do danes, nedelje, 22. t. m. smo se ne-
 kako skrbno ozirali proti zapadu in severu
 na torišče bitke ob gornji Soči. Kajti pre-
 moč sovražne artiljerije in pehote, saj po
 številu, je znano dejstvo; končno v boju
 vendar odloči premoč, razun če je oprta
 le na število, ne pa tudi na kakovost. Da-
 našnji dan nas navdaja z nadejo in popo-
 lnim prepričanjem, da iz tega boja izidemo
 kot zmagovalci. Naše to junaštvo se je oja-
 čilo na ogroženih točkah in je s priznano
 preciznostjo sovražne artiljerijske posto-
 janke vzelo na muho. Razvil se je živahen
 artiljerijski dvoboj največjih kalibrov, ki
 se je popoldne stopnjeval do superlativa.
 Kanonada dne 20. in 21. t. m. je bila prava
 igrača nasproti temu rjovenju, ječanju,
 grmenju in pokanju. V ozračju nad nami se
 bije ta boj titanov; kadar so mitični bogovi
 imeli svoje boje, tedaj ni bilo takega
 treskanja in bučanja, kakor ga povzroča
 novodobna artiljerija; pok na pok, pogosto
 se skozi minute ne more ločiti strela od
 strela. Kako z veseljem se ozirajo naši vo-
 jaki v smer pozicij naše artiljerije; to je
 pravi balzam za junake v vojni črti, ta
 grom za nje rešilni angelski glasovi.

Še ni konec tega boja; še bodo vroči
 dnevi! Toda junaki na tem odseku južno-
 zapadne fronte ne bodo zaostali za svoji-
 mi tovariši ob dolnji Soči. S pogumom in
 najboljšim upanjem vse navdaja zavest
 harmoničnega sodelovanja vseh naših čet,
 vspešni potek dosedanjih bojnih dni in pa
 — en pogled v mirno samozavestno lice
 podpolkovnika generalnega štaba na tem
 odseku. **Bitka pod Krnom je za Italijane
 izgubljena, grobišče sovražnikovih upov
 in njegovih sinov se širi in širi.**

Gigantska bitka ob gornji Soči.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Ob gornji Soči, 22. avgusta.

Bitka pod Krnom, tudi bitka pri Sv.
 Luciji—Tolminu bo v zgodovini imenovana
 gigantski boj, ki se od 14. t. m. dalje, bje
 na odseku fronte, ki sega od Krna doli
 preko Tolmina in višini zahodno od Sv. Lu-
 cijice do Avč. Na Mrzli Vrh severovzhodno
 od Tolmina ter v višini Sv. Marija in Koz-
 marice na desnem bregu Soče ob Sv. Lu-
 cijici je sovražnik koncentriral svoj topniški
 ogenj in naskoke kakor so nekateri ujetni-
 ki zatrjevali, verolomni kralj in gostobe-
 sedni Cadorna v Cividale pričakuje iz-
 ida tega boja, ki bo menda v kratkem do-
 segel vrhunec, sodeč po intenzivnosti to-
 povskega boja. Že delj časa pripravljeni
 napad se je začel z vso silo 14. t. m. ob ju-
 trašnjem zori, ko je sovražnik otvoril silovit
 topovski ogenj na gori navedene višine;
 temu je še isti dan sledil z velikimi masa-
 mi podvzet naskok na tolminsko območje,
 ki se je razbil ob naših pozicijah.

vztrajno vehemenco se je spenjala sovra-
 žna pehota po hribovih, ki tvorijo območje
 Sv. Lucije; pa v ognju naših neprekosljivih
 čet je napadalec bil opetovano vržen na-
 zaj. Na 18. t. m. nas je zjutraj pozdravil so-
 vražnik z topniškim ognjem; sovražna ar-
 tiljerija je bruhala iz vseh kalibrov na naše
 neomajne pozicije in njih zaledje, zlasti na
 sovražne komunikacije.

Naše postojanke so bile obsipavane s
 tisočernimi granatami in šrapneli, pa naši
 junaki vztrajajo v tem peklenskem ognju,
 nestrpno pričakujejo napada; sledeči pe-
 hotni naskoki so se zopet razbili kakor po-
 polodne na višine pred Sv. Lucijo, tako tudi
 zvečer oni na Mrzli Vrh. Sovražnik je pri-
 peljal sveže čete v te boje in za vsako ce-
 no hotel osvojiti saj eno naših pozicij, da
 bi primerno proslavil godovni dan svoje
 kraljice Helene; toda na stotine žrtev je
 bilo zaman. — Dne 19. avgusta je sovražni
 artiljerijski ogenj nekoliko ponehal; kljub
 temu pa je sovražnik nenadoma proti več-
 čeru podvzel več predrzno zasnovanih na-
 padov na Kozmarice in druge višine —
 brez uspeha.

Nato je 20. t. m. popoldne naperil še
 hujši topovski ogenj na celo našo fronto;
 deževalo je granat in šrapnelov, tako da
 so bili hribovi pogostoma zaviti v meglo iz
 izstrelkov; naša vrla artiljerija je vedno

Pogled v bodočnost.

Kakor udarci groma si sledijo na sve-
 tovnem po orišču velikanski dogodki, ki
 ustvarjajo novo dobo. Posameznik je proti
 tem evolucijam ogromnih sil brez moči.
 Kakor čuti človek svojo ničnost, ko stoji
 pred izbruhi prirodnih sil, tako tudi sedaj
 mi, ki stojimo za fronto, samo strmé ča-
 kamo, kaj bo z tega.

Vendar želi vsakdo dobiti vsaj neko-
 liko vpogleda v bodočnost. Vsi politični
 preroki so se doslej zmotili; resnični do-
 godki so šli čisto drugačno pot, nego si je
 mogla izmisliti živahna fantazija ljudi, ki
 so vedno pripravljeni za prerokbe.

Zborovanje nemškega državnega zbor-

ra — tretje vojno zasedanje — pa je dalo
 vodinim osebam nemškega cesarstva pri-
 ložnost, da so odgrnile vsaj nekoliko za-
 kanonada na ruskih poljanah.

Državni tajnik finančnega urada Helf-
 ferich, priznava avtoriteta v narodno-go-
 spodarskih vprašanjih, je računal vojne
 stroške in iskal onega, ki jih naj plača. To
 bo najvažnejše vprašanje, ki se suče okoli
 svetovne vojske.

Številke, ki jih je imenoval Helfferich,
 so tako ogromne, daleč vse, kar si je do-
 slej predstavljala domišljija najbolj fanta-
 stičnega narodnogospodarskega utopista.
 Vsak dan svetovne vojske stane okroglo
 300 milijonov mark, mesečno čez 8 milijard
 mark, na leto približno 100 milijard mark

LISTEK.

Naše motorne baterije na Vzhodnem Pruskem in v Galiciji.

G. Ivanu Zdešarju, pevovodji pri Sv.
 Petru v Ljubljani, piše prijatelj, ki se je z
 našimi motornimi baterijami udeležil bo-
 jev na zapadnem bojišču:

10. februarja smo se iz zapadne Flan-
 drije odpeljali v Nemčijo; med vožnjo so
 nas povsod navdušeno pozdravljali. 14. fe-
 bruarja smo dospeli v Marienburg na
 vzhodnem Pruskem, kjer smo ostali štiri
 dni, ker še ni bila železnica gotova. 18. fe-
 bruarja zvečer smo se odpeljali dalje. Od
 mesta Allenstein naprej so se jele prika-
 zovati sledi sovražnega vpada: mesta in
 vasi v razvalinah, posebno javna poslopja.
 Železniška proga in ko'odvori podrti in
 razdejani. Pridni pionirji so z velikim tru-
 dom hitro popravili železno cesto, da smo
 mogli dalje med množičnimi jezeri in
 močvirji. 21. februarja smo dospeli na zad-
 njo prusko postajo, potem pa prestopili so-
 vražno mejo. Prišli smo v prvo rusko me-
 stece Grajevo. Malo čudno se nam je zde-
 lo, ko smo se ozirali naokrog. Preje smo
 bili vajeni gledati lepe zidane stavbe in
 krasne vrtove, tlakane ceste in lepa polja.
 Tu pa nizke, umazane kočice, obdane z raz-
 nimi okraski, po katerih se rade spraha-
 jajo svinje. Okolica pusta s sicer širokimi

cestami, ki so pa brez temelja, brez ka-
 menja ali betona. Iz njiv je žalostno str-
 mela rjava, pusta ilovnata zemlja. Tu in
 tam nas je pozdravila kaka nezakopana
 mrhovina. Mestece je bilo popolnoma
 osamljeno in zapuščeno; oživljali so jo le
 nemški vojaki. S kislimi obrazi smo se
 odpeljali dalje in obirali zanikarno rusko
 prebivalstvo. Vlak je privozil v velik
 gozd; železno cesto so obdajale visoke,
 vitke smreke in bori, res krasna drevesa
 — edino bošastvo te pokrajine. V pol uri
 smo dospeli na določeno mesto v gozdu,
 bilo je ob 1. uri popoldne. Vlak se je ust-
 vil. Pionirji so nam bili že prej pripravili
 prostor za skladišče avtomobilov, topov
 in vozov. Takoj smo se lotili dela in bili
 do večera s prvo skupino gotovi. Proti več-
 čeru je pa privozil drugi vlak z drugo
 skupino. Ko se je naredila trda noč, nas
 je poveljnik pustil k počitku. Krasno smo
 spali prvo noč na ruskih tleh, v skriv-
 nostnem gozdu, pod vozovi in pod košati-
 mi drevesi. Zjutraj ob zori je bila kava, pa
 je kuhar »ozabil na sladkor, vsled česar
 smo delali prav grenke obraze. Kruha tudi
 ni bilo nič, ker je peku peč razneslo, ko
 je vsadil vanjo prevelike hlebe. Tako smo
 pričeli z delom in ga popoldne srečno
 dovršili. Za kosilo so nam Rusi poslali par
 šrapnelov in granat, a tako lačen le ni bil
 nihče, da bi jih bil pokusil. Ob 5. popoldne
 je bila menaža — za vsaka dva moža kar
 cela konzerva. Po menaži odhod po tem-
 nem gozdu in krasni ruski cesti.

Počasi so se pomikali težki avtomobili

in večkrat je bilo treba zgrabiti za vrvi in
 potegniti voz iz blata. Preko močvirij so
 nam pionirji več kilometrov na dolgo pod-
 ložili cesto s hlodi, da smo mogli naprej.
 Pozno zvečer smo dospeli na določeno
 mesto in se ustavili. Poveljnik nam je na-
 znanil, da morajo avtomobili ostati tu v
 gozdu, mi bomo pa sami odpeljali topove
 iz gozda na plano. Vse delo se mora iz-
 vršiti brez vsakega ropota in krika, ciga-
 rete ali svetilke ne sme nikdo nažgati, ker
 je sovražnik oddaljen le 2000 m.

Pričeli smo z delom; brzo so švigale
 sicer izmučene postave. Nategnile so se
 mišice in odnesli smo težko topovo pod-
 lago. Z gozdne poti smo zavili na levo,
 navzgor, čez malo zvišen svet; parobki
 preje podrtih dreves (radi prostega ognja
 iz utrdb) so se nam uporno postavljali pod
 kolesa, da je krmilo odletavalo na levo in
 desno. Ko smo spravili podlago na dolo-
 čeno mesto, smo šli po lafete in nazadnje
 še po cev. Ob 2. zjutraj smo bili gotovi;
 ostala je le še municija, ki smo jo tudi
 zvalili k topu.

Zjutraj ob 6. je pričel sovražnik ob-
 streljevati našo postojanko, pa nas ni mo-
 gel takoj izslediti. Popoldne smo začeli s
 postavljanjem drugega topa, iz prvega smo
 pa oddali nekaj strelcov — sovrahu v
 opomin. No pa tudi sovražnik je imel krog
 utrdb veliko topništva in strašno je gr-
 melo in pokalo. Pa prvi dan so udarjale so-
 vražne krogle preveč na levo ali na des-
 no, tako da nam niso prizadele nobene
 škode.

Drugo jutro je začelo pokati ob 6. uri
 zjutraj, vedno bliže naši bateriji. Ena gra-
 nata je udarila v drevo, ki je stalo pred to-
 pom, je vzdignila v zrak in tresčila na tla.
 Opoldne so že imeli cilj v bateriji. Seveda
 tudi naša topova medtem nista počivala in
 ob 2. uri je pričelo v utrdbi goret. Le ba-
 terije, ki so stale o'rog utrdbe, so še ved-
 no sipale ogenj na nas. Drugo jutro smo
 pričeli z drugo utrdbo; sovražnik nas je
 grozno obstreljeval. Topniški boj je trajal
 dva dni. 1. marca so bile vse baterije na
 tej strani razbite, le ena je še stala. Prišlo
 je povelje, da prestavimo baterijo bolj na
 levo v gozd. 2. marca zjutraj smo že za-
 čeli pokati na zadnjo utrdbo. Tukaj nismo
 več toliko trpeli od sovražnega ognja.

Ta groze polni teden si bo vsak za
 vedno zapomnil; pa hvala Bogu, naše iz-
 gube kljub vsemu niso bile posebno veli-
 ke. To je bila prva trdnjava, ki se je še
 vedno branila, čeprav je imela utrdbe raz-
 bite; krog trdnjave se namreč razteza ko-
 lobar močvirja, ki naskakovalcem otežuje
 dostop.

19. marca smo se odpeljali nazaj v
 Nemčijo, kjer smo v mestu Gdanskem
 imeli kratek odmor. Tu smo ostali mesec
 dni in obiskali trdi pokopališče leta 1866.
 padlih avstrijskih vojakov. Enega tovari-
 ša smo jim tudi mi pustili za spomin; pa-
 del je bil z električne ceste železnice in
 čez par dni v bolnišnici umrl. Imel je lep
 pogreb.

27. marca smo se odpeljali proti jugo-
 vzhodu in 29. marca zjutraj po devetih me-

stor od bodočnosti in povedale nekaj o namerah, ki jih zasleduje najmočnejši od sedaj vojskujočih se faktorjev — nemška država.

V nemški državni zbornici so padle težke in pomenljive besede, ki se razlegajo po svetu hujše kakor najmočnejša — v kronah še precj več. Od tega odpadeta na naše sovražnike skoro dve tretjini, ena dobra tretjina na Avstroogrsko in na Nemčijo.

To bo treba plačati. Nemški državni zbor je pod vtisom tega govora sklenil takoj novc posojilo 10 milijard mark. A posojila se bodo morala vrniti, in to povračilo bo strašno breme. S poklicanega mesta se je čulo načelo: »Svinčeno pezo milijard so povzročitelji svetovne vojske zaslužili; oni jo naj nosijo skozi desetletja, ne mi!«

Tako more govoriti le, kdor je močan; po uspehih na Ruskem je Nemčija z nami vred že v stanu, da tako govori.

Iz tega se pa vidi, kaj bo cilj nadaljnje vojske. Ne gre se več za pridobitev novih dežel, ampak gre se za to, katera stranka bo stroške plačala. Avstrija in Nemčija sploh niste imeli namena, da bi komu kaj vzeli. Saj je Avstrija še Srbiji nasproti izjavila, da ji ni za razširjenje svoje oblasti, ampak le za zavarovanje svoje meje proti srbski napadalni politiki. Če bosta Avstrija in Nemčija po tej vojski na ozemlju kaj pridobili, je le nepričakovano, slučajen uspeh. Glavno, za kar odslej gre, pa je vprašanje: Kdo bo te stotine milijard plačal?

Iz Berlina se je slišal gromovit glas: Naši sovražniki naj plačajo! To se pravi: Rusija, Francija, Italija in Anglija!

»Svinčena teža milijard« išče sedaj tistega, na katerega se bo vlegla.

Na denarnem trgu se že kažejo pomenljiva znamenja. Avstrija je spravila prostovoljnega vojnega posojila skupaj 8 milijard, neprimerno bogatejša Francija pa samo 2 milijardi. Iz tega se vidi, da imajo avstrijski narodi v uspeh in moč svoje države veliko več zaupanja, kakor pa Francozi v svojo republiko. V denarnih stvareh se nehalo fraze. Tu govore številke dovolj jasno. Italija v kljub velikemu vlačnemu pritisku na banke pri vojnem posojilu niti polovice tega ni dosegla, kar Francija. V Italiji se vsakdo boji kaj posoditi svoji lastni državi, med tem, ko v Avstriji zaupanje v državno moč raste od dne do dne.

Občutni nos kapitalistov je že zavonjal, kako bo vreme. Italijanski papirji so celo v Španiji, v Portugalu in na Norveškem, torej v državah, ki so doslej finančno stale daleč za Italijo, padli naenkrat do 22% pod pari. Med tem, ko so vsled vojske nemški papirji padli za 9%, so padli francoski za 20%. Znano je, da je angleški minister Grey ob začetku vojske se banal, da se Angliji ni bati ničesar, ker ona strelja s srebrnimi krogli, in bo zmagal oni, ki bo vrgel zadnjo milijardo na tehtnico. Pa angleške milijarde postajajo vedno redkeje. Zbor finančnikov londonske City je bil nedavno pri vladi, kjer je za božjo voljo prosil, naj začne vlada vendar štediti, ker sicer se je bati najhujšega. V resnici Anglija že išče denarja v Ameriki, katera ima od evropske vojske ogromne zasluge. Trgovska bilanca med

secih prvič zopet stopili na avstrijska tla, kar nas je vse zelo razveselilo. Odpeljali smo se dalje proti Krakovu in odtam proti Karpatom.

1. maja smo dospeli v Bobovo, kjer je stalo že več drugih motornih baterij in drugega topništva. Z nekim posebnim veseljem smo razložili topove, jih peljali še 2 kilometra dalje in jih postavili ter pripravili na strel. Potem smo odšli k počitku. Vsi smo nestrpnno pričakovali prihodnjega jutra — sovražniku se pač niti sanjalo ni, kakšni oblaki se zbirajo nad njim. Drugo jutro smo zgodaj vstali in potrebno pripravljali. Tu je ostalo tudi več nemških 30.5 cm in 21 cm baterij in ena naša 42 cm havbična baterija.

Ob pol 4. zjutraj so odšli častniki na opazovališča. Bilo je krasno majevno jutro. Ob pol 6. smo oddali tri strele, da smo naravnali topove na pravi cilj. Ob 6. je bil napovedan generalni napad artiljerije. Naša baterija je imela za cilj hrib, na katerem se je vrstilo 15 črt strelskih jarkov, druga nad drugo vse dobro utrjeno in zasedeno.

Ob 6. uri pride povelje: Ogenj! In zagrmelo je in zabučalo, da se je streslo ostrže zemlje, dolina se je zavila v dim. Grozno, grozno je tedaj žela smrt v sovražnih vrstah; sovražnik je pošiljal rezerve v strelske jarke, pa naše krogle so segle tudi po teh in še dalje po zadaj stoječih kolonah. Opoldne je začel sovražnik bežati na celi črti. Veliko, veliko jih je ostalo tamkaj — globoki strelski jarki bili natrpano polni mrličev. Ta dan bo pomnil vsak Rus, ki ga je doživel.

Odslej smo neumorno preganjali sovražnika in 23. junija smo z našimi topovi vkorakali v slavnostno okrašen Lвов, kjer so nas prisrčno sprejeli in pogostili.

Anglijo in Ameriko od 1. julija 1914 sem sklepa s 1253 milijoni dolarjev na breme Angliji.

Francija je zalagala z denarjem za oboroževanje Rusijo, a danes je ta vir popolnoma izčrpan. Anglija je sedaj edina v družbi, ki ima še denar in za ta denar si je kupila Italijo. A Italija mora za to ne le postaviti armado v Dardanele, ampak je morala Angliji izročiti ves svoj zlati zaklad. S tem je Italija postala že gospodarska sužnja Anglije, katera hoče že po svojih organih nadzirati carinske dohodke italijanske. »Corriere della Sera« že svetuje, naj se dovoji za zboljšanje italijanske trgovinske bilance izvoz vina, južnega sadja in zelenjave v Avstrijo in Nemčijo. A mi se za to zahvalimo. Italijani naj svoje vino sami pijó in svoje pomaranče sami jedo! Mi bomo izhajali s svojim vinom in s svojim sadjem.

Veliki bankir naših sovražnikov je torej Anglija. Drugi riskirajo svoje ozemlje, življenje in kri svojih ljudi, Anglež pa riskira svoj denar. Zato podkupuje Anglež časopisje in trosi denar za hujskanje na vojsko, zato ščuje ves svet nad Avstrijo in Nemčijo, ker mu je vse do tega, da ne izgubi svetovne pravde in ne bo obsojen v stroške.

Nemški državni zbor pa je ravno v to smer pokazal svojo odločno ost: Anglež je kriv svetovne vojske, on naj stroške plača v družbi svojih kompanjonov!

Nemški državni zbor.

Nekaj za Poljake in socialiste.

Berlin, 22. avgusta. (K. u.) Posebna državnozborna komisija je društveni zakon izpremenila v več ozirih. Pojem političnih društev so tako določili, da imajo odslej veljati za politična društva samo ona, katera nameravajo na zborovanih razpravljati o političnih stvareh. Kot nepolitična pa imajo veljati društva poklicnih zadrug ali pripadnikov raznih stanov ali stanovska društva tudi če za izvrševanje svojih namenov na zborovanih razpravljajo o političnih stvareh. Ta sklep je važna koncesija socialnim demokratom, katerim je izpolnjena dolgoletna zahteva, da se strokovne organizacije oproste zakonitih omejitev, ker so bile sedaj strokovne organizacije dosedaj štete med politična društva. Komisija je tudi s 15 proti 3 glasovom sklenila črtati jezikovni paragraf državne društvene postave, kar pomenja koncesijo Poljakom in Dancem. Komisija je glasovala tudi za to, da se odpravi najnižja starost 18 let za udeležbo v političnih društvih in javnih zborovanih.

Proti oderuhom.

Med splošno veselostjo je socialist Liebknecht izjavil, da je včeraj glasoval proti vojnem kreditom.

Zbornica je nato razpravljala o gospodarskih zadevah. Državni tajnik dr. Delbrück se je ostro izrazil proti oderuškemu navijanju cen. Namerava se poostri kazenske določbe na ta način, da se krivicu za celo zvljenje vzamejo državljanske častne pravice. Letošnja letina je tako dobra, da bo Nemčija vzdržala tudi prihodnje leto.

Kako so praznovali Dalmatinci cesarjev rojstni dan v strelskih jarkih

(Izvirno poročilo »Slovencu«.)

Par dnevov pred 18. avgustom so se bili domenili bratje Dalmatinci da hočejo praznovati letos cesarjev rojstni dan na poseben način, kakor ga doslej še ni nihče praznoval — s tamburaškim koncertom v strelskem jarku 200 m pred sovražnikom.

Stikalni so da spravijo skup potrebna godala. Po dolgem trudu, ko so vse starinarje in muzikante obrali, so jih nekaj pokupili, druge so si pa izposodili. Nenavaden orkester je obstojal iz gromčega basa, več zvenečih tamburic, milodonečih bisernic, bračev in raznih drugih instrumentov.

Vse to so pripravili v torek zvečer, in ko se je začelo temniti, so spravljali z velikimi križi in težavami ta godala po raznih stezah. Okoli polnoči so imeli srečno cel orkester na »odru«. Veseleč se, da je sedaj vse v redu, so polegli po mehki zemlji in zaspali.

A že pred svitom so bili muzikanti vsi na nogah in držali vsak svoj instrument pripravljen, da zabrenkajo budnico. Polagoma so se zbrali tudi drugi bratje in se postavili okoli tega orkestra. Točno ob peti uri zjutraj je zadonela po razoranih brežinah naša cesarka pesem: »Bog ohrani, Bog obvari...« v mili hrvaščini. Orkester je igral jako ubrano in lepo, a tudi pevci so pričali, da imajo gladka grla.

Zvedavo so pogledavale iz majhnih strelnih lin majhne oči Italijanov, katere je zbudilo to ubrano petje, in so začudeno zrle na ta nepričakovan prizor.

Končali so s cesarsko. Po dolini je zaorila sedaj jugoslovanska himna »Lieba

naša domovina«. Poznalo se jim je na glasu, kako od srca jim gre ta pesem, kako hočejo vsako besedo te pesmi poudariti, češ, poglejte vi vsi naši sovražniki, kako mi ljubimo našo lepo domovino, za katero smo pripravljani preleteti vsak čas zadnjo kapljo svoje srčne krvi.

Kakor okameneli so stali Italijani mirno v svojih jarkih in težko jim je bilo pri srcu, ko so videli, kako ljubijo ti vojniki svojo rojstno zemljo in jo bodo toliko časa branili, dokler se ne bo sovražnik naveličan moral umakniti. Občudovali so jih, ker sami niso bili taki in počeli so misliti, kaj sploh počenjajo, ko hočejo takemu narodu, ki je s tako ljubeznijo navezan na svojo grudo, ugrabiti to njegovo ljubezen. Mnogim se je zbudil črv vesti in težko jim je bilo pri srcu. A vsi so molčali.

Naši branitelji so pa bili veseli in so ukali, da je bilo veselje. Dobili so v dar tudi par sodčkov vina in piva, in njih navdušenje se je s tem še povečalo.

In zgodilo se je, da so jih pustili Italijani cel dan pri miru, da so se lahko nemoteno zabavali in radovali. Nemoteno so pele tamburice in mirno je hreščal vmes bas, in živo so se vmešavali navdušeni glasovi vrlih Dalmatincev. Ne vemo sicer, ali naj pripišemo to italijansko vljudnost na rovaš njih olike, ki bi pravila, pusti bližnjega, ako se veseli, pri miru, ali pa, kar bo najbrž še najbolj resnično, da so se jih isti dan zbal kot podivjane levinje, koji hočejo neumiljeni lovci ugrabiti mladiče.

Tako jim je prešel cel dan 18. avgusta 1915. Počastili so na dostojen način 85. rojstni dan vladarja Franja Josipa in pri tej priliki dali vedeti Italijanom, da je njih zvestoba do očeta neomahljiva. Pelo se je dosti in razno. Finisfinale pa je bila zopet močno doneča »Lieba naša domovina«, ki je liki pesem-budilka vabila daljne, zarobljene Brdijane k sebi.

Poljesje.

Južnovzhodno od Bresta Litovskega meji predtrdnjavsko ozemlje na zloglasna Rokitniška močvirja ali Poljesje. O teh močvirjih je razširjeno mnenje, da so le redkokje prehodna ali pa sploh ne. Iz razprave nekega ruskega generalštabnega častnika o zapadno-ruskem bojišču pa je razvideti, da ima to ozemlje slabši sloves nego zasluži. Navedena študija izvaja:

Poljesje obsega ozemlje med zapadnim Bugom in Dnjeprom, kakor tudi ozemlje cesta Moskva-Brest-Litovsk in Kijev-Kovel ter vislske železnice. V severno-južni smeri obsega 350 km in za četrtino zmanjša rusko zapadno mejo, ki jo deli v dve samostojni bojišči; kajti medsebojna zveza obeh ondi delujočih armad preko Poljesja je skrajno težavna. Ozemlje je zelo redko naseljeno, prebivalstvo revno

in prometna mreža skrajno pomanjkljiva. Močvirja in lesovja, ki so v središču krog Moziuja in Pinska) neprehodna, izgube proti severu in jugu, zapadu in vzhodu polagoma svoj neprehodni značaj in preidejo v planjave. V zapadnem Poljesju nastopajo značilna znamenja: številna močvirja, lesovja, številne reke, redke naselbine, težka prehodnost — v veliko manjši meri nego v ostalem področju. Čista močvirja so redka, za poljedelstvo pripravna zemljišča so mnogoštevilna; rek je sicer mnogo, toda najvažnejše med njimi imajo vzvišeno, suho obrežno ozemlje. Splošno je torej prehodnost na zapadu večja nego na vzhodu. Močvirja zapadnega Poljesja se v sredini vrste ob reki Pripet. Kot široka planjava se razprostirajo od vzhoda proti zapadu ter prekinjajo zvezo med severnim in južnim prostorom; preko močvirij vodijo le ozke, mnogo kilometrov dolge poti, ki so napravljene iz protja. Skoraj popolnoma neprehodno je Zarečje, 120 km dolgo in 25 km široko nepretrgano močvirje, ki se razteza od Pize, Jasielde in Pripeta do ustja Styra, na drugi strani pa ga obdajajo Styr-Pripet-Strumen in jezera Nebelj in Lubjaz. Najbolj suh del je takomenovano Dagorodje, vzvišena, gosto naseljena pokrajina, dalje ozemlje na jugu pri krajih Opalin, Ratno, Wladimirev in Dembrevica. Vzhodno Poljesje je mnogo bolj dolgo in široko nego zapadno. Za operacije zaveznikov za enkrat ne pride v poštev.

Na splošno se Poljesje lahko tako-le označi: Njegova širina in neprehodnost, in neprehodnost, in s tem njegov pomen kot ločilna ovira, narašča od zapada proti vzhodu. »Kolikor dalje prodira sovražnik v notranjost Rusije, toliko večja postaja važnost Poljesja,« tako piše ruski štabovec. »Četudi je zveza na zapadnih bregovih Buga še precej lahko mogoča, je pa ob bregovih Dnjepra izključena. Naše umikajoče se armade bodo, ko dosežejo Kijev in Rogačev, po železnicah Zlobin-Bahmač in Bahmač-Kijev v bližnji zvezi, dočim bo sovražne armade ločilo neprehodno ozemlje v izmeri 20 dnevni maršev.« Ako ta izvajanja uporabimo za sedanj položaj, moramo sklepati, da se bodo ruske vzhodnogališke armade umikale v smeri Kijev, kakor se ostala ruska vojska umika proti Minsku in Petrogradu. Med umikanjem bodo tudi ruske armade za dvajset dnevni mukepolni maršev ločene med seboj ter zaveznikom ne bo treba v Poljesje, pred katerim je že scitski kralj svaril Darijeve sčle, češ: »Če ne postanete ptiči in ne zletite pod nebo, ali miši in se skrijete v zemljo, ali pa žabe in poskačete v močvirje, se vaša vojska ne bo vrnila domov.« Kakoršen je danes položaj, bo v bližnjem času glavna skrb ruskega armadnega vodstva ta, da obvaruje ruske armade pred to usodo.

Novi uspehi severno od Brest-Litovskega. — Poraz Rusov vzhodno od Wlodawe. — Nemci zasedli Osovjec in Tikocin. — Nad 4000 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. ur.) Uradno se razglašajo:

Vzhodno od spodnje Pulve in od železnice, ki vodi iz Riansa proti severu, se bje boj z veliko ljutostjo. Sovražnik brani najtrdnjavnejše vsako ped zemlje, a je bil ob celi bojni črti na več točkah vržen in je ob tej priliki padlo številno ujetnikov v naše roke. Osebito vroče so se vojskovali naši preizkušeni sedmograški polki pri vaseh Gola in Suhadol, ki ležita severno od Riansa. Pešpolk št. 64 je, ko je vzel z naskokom neko utrdbo, ki so jo branili ruski grenadirji, ujel posadko 7 častnikov in 900 mož in je zaplenil 7 strojnih pušk. Pred trdnjavo Brest-Litovsk nič novega.

Vzhodno od Wlodawe so udrle nemške čete čez odsek, ki ga tvorijo jezera. V prostoru pri Vladimirju Wolynskem smo potisnili svoje varnostne čete proti Turyskemu in v okolico vzhodno od Lwowla naprej. Ruse smo pognali nazaj.

V vzhodni Galiciji je mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. avgusta. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Čete generalnega polkovnika pl. Eichhorna prodirajo dalje vzhodno in južno od Kovna. Ob Bobru smo zasedli trdnjavo Osovjec, ki so jo Rusi izpraznili. Severno in južno od Tykocina so se bili uspešni boji. Vzet je bil Tykocin in smo ob tej priliki ujeli 1200 Rusov, med njimi 11 častnikov in zaplenili 7 strojnih pušk. Severno od Bielskega so se izjalovili obupni ruski protisunkci z zelo izdatnimi izgubami za nasprotnika. Južno od tega mesta smo šli naprej.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Vojna skupina je med trdovratnimi boji prekorajčila črto Kleszczce—Razna in nadalje ugodno napada. Ujetih je bilo 3050 Rusov in zaplenjenih 16 strojnih pušk.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Prehod čez odsek Pulve je bil izsiljen po ljutom odporu na bojni črti med Razno in izlivom.

Napad čez Bug nad odsekom Pulve napreduje. Pred Brest-Litovskim je položaj neizpremenjen.

Na obeh straneh jezera Svitjas pri Piszczci, vzhodno od Wlodawe, je bil včeraj sovražnik poražen in prepoden proti severovzhodu.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 21. avgusta. Veliki generalni štab poroča

Na celi fronti zahodno od Rige do spodnje Wile nobene bistvene izpremembe. Ko so Nemci vzeli v Kovnu utrdbe, se je ostanek posadke pridružil četam, ki stoje zahodno pri železnici Janow (25 km severovzhodno) — Koszendaraj. Južno od Kovna stoje naše čete še na levem bregu Njemena.

Pri Osovjecu in dalje proti jugu na celi fronti zgornjega Narewa in Bobra so Nemci 18. in 19. krepko napadali. Na desnem bregu Narewa pri Gori Strenkowi, v odseku Strabla — Bjelsk in pri Lijszycu (20 vrst severozapadno od Bresta - Litovskega) naše čete še zadržujejo sovražnika.

Ob Bugu, vzhodno od Wlodawe, je sovražnik, ki ima od 19. dopoldne desni breg v svojih rokah, nadaljeval svoje napore ob cesti v Piszczao.

Rusko bojišče.

Pred Nowim Georgiewskom so Nemci, ko so zasedli levi breg Wkre, združili svoje napore proti severovzhodni fronti med Wkro in Vislo. Z neprestanim obstreljevanjem, pravcatim orkanom izstrelkov, so v tem odseku skoro docela porušili naše utrdbe. Na večer 18. so Nemci razstrelili eno utrdbo pri Wymyslu in so vkljub ogromnim izgubam prišli proti hrbtu odseka pri Zakroszynu. Zato so se morale naše čete v noči 19. avgusta umakniti v črto starih utrdb pred citadelo. Ko so Nemci v prihodnjih dneh porušili dve teh utrdb, so po krvavih naskokih zavzeli njihove razvaline in so naperili ogenj na citadelo. Razstrelili so most čez Narew in zapuščene utrdbе v severnem odseku.

KOVEL, BREST-LITOWSK IN VILNO RUSI IZPRAZNILI.

Moskva. (Kor. ur.) »Rusko Slovo« poroča: Kovel, Brest-Litovsk in Vilno je zapustilo civilno prebivalstvo.

BREST-LITOWSK.

Brest-Litovsk leži na obeh straneh Buga ob izlivu potoka Muhaviec. Ta potok je del 80 km dolgega brestlitovskega ali kraljevega kanala, ki veže Dnjeper z Vislo. Brest-Litovsk torej ni samo prevažno osrednje železniško križišče, marveč tudi največje utrjeno predmestje ob toku srednjega Buga, ki je v zvezi z njemensko črto Kowno—Grodno tvorilo drugo brambno črto ruske zapadne fronte.

Pa tudi neglede na zapreko, ki jo tvori Bug s svojo širino 120 m in globino od 2 do 4 m, je položaj trdnjave vsled močvirnega in jezernega področja pripetske nižine izredno ugoden za brambo. To zelo

neprehodno področje se približuje pri Vlodavi, tem važnem prehodu čez Bug 60 km južno od trdnjave na cesti v Eadzin, obali Buga. Dalje na severu imamo še prehod pri Slavtovic, 30 km južno od trdnjavskega pasu. Severno od Bresta Litovskega so bregovi Buga že trdnješi. Reke Lesna na severu, Kržna na zapadu in Muhaviec na vzhodu razdeljujejo z Bugom pred trdnjanski prostor v naravne odseke. Na vseh frontah, zlasti pa na vzhodu je približanje vsled pripetskih močvirij zelo oteženo. Toda kakor ta močvirja na eni strani služijo branilcu, tako mu na drugi strani omejujejo operativno svobodo.

Brest-Litovsk je, kakor vse večje ruske trdnjave, pasna trdnjava, sestojeca iz jedra in utrbenega pasu z 12 forti, ki so pomaknjeni 5 km pred noyau (jedro). Dva forta ležita na zapadni obali ter sta bila zgrajena v novejšem času. Noyau je zgrajen iz močnih zidov in stoji na enem izmed Bugovih otokov. Zgrajen je bil v tridesetih letih minolega stoletja. Mesto šteje krož 48.000 duš ter leži na vzhodni obali Buga, približno dva kilometra od trdnjavskega jedra. Z zapadno obalo ga veže most pri železniški postaji Terezpol. Terezpol leži samo 1 km za zapadnim trdnjavskim pasom. Od mesta so posamezne utrdbе oddaljene 2 do 7 km, tako da se morejo utrdbе in mesto istočasno bombardirati. Železniški most stoji severno od jedra ter je zavarovan zlasti z naprej pomaknjnim fortom »Grof Berg«.

Zapadno fronto trdnjave nazivajo terezpolsko, severno volinjsko, jugovzhodno pa kovrinsko fronto. Na zapadu in jugovzhodu so zgrajene približno 2 km pred

starim pasom nove utrdbе, ki deloma še niso gotove, a so imele služiti za ojačenje brambe cest in železnice v Lukov in Kovel. V koliko so se te utrdbе dovršile tekom vojne, ni znano, gotovo pa je, da gre za popolnoma moderne naprave z betonom in oklopi.

FRANCOZI O POLOŽAJU.

Pariz, 23. avgusta. (Kor. urad.) Časopisje priznava, da je padec Kovna, posebno pa še nepričakovano hitro prodiranje nemških in avstrijskih armad položaj ruske armade poslabšalo, tako da je postal težaven in skrajno resen. Ruska postojanka Grodno—Brest-Litovsk je vsled izgube železniške črte Bjelostok—Brest-Litovsk in vsled ogrožitve Bresta-Litovskega od treh strani postala nevzdržljiva. Vprašanje je, če se bo Rusom topot še posrečilo izvesti zavarovano umikanje ali če bo veliki knez Nikolaj prisiljen, da sprejme odločilno bitko pred vrati Brest-Litovskega.

NEUTRALNI GLAS O PADCU NOVEGA GEORGIEVSKA.

Haag. »Vaderland« piše: Na Poljskem padajo trdnjave kar zaporedoma. Z ozirom na dejstvo, da je za eno leto z živili preskrbljeni Novo Georgievsk padel že po 11 dnevih, se ni čuditi, če bodo tudi forti druge ruske obrambne črte prav kmalu padli.

BITKA NA MORJU PRED RIGO.

Petrograd, 21. avgusta. Generalni štab poroča: Močne sile sovražne mornarice so udrele v morski zaliv pri Rigi. Boj se še vrši.

IZ RIGE.

London, 23. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Petrograda: 300.000 civilnih prebivalcev je ostalo v Rigi, povečini na desnem bregu Dvine, med tem ko so predmestja na levem bregu zapuščena. Zrakoplovi neprestano poizvedujejo nad forti in izlivom Dvine, vendar letajo tako visoko, da jih krogle ne morejo zadeti.

POLJSKI PROSTOVOLJCI V LJUBLINU.

Dunaj, 23. avgusta. (Kor. ur.) Odkar so avstrijske čete zasedle Ljublin, se tam neprestano oglašajo prostovoljci za poljsko legijo. Pred nekaj dnevi je odkorakal tretji oddelek legionarjev iz Ljublina. Zelo bogati so tudi darovi za fond legionarjev; vsak dan prinese tisoče rubljev. V celem mestu ni niti enega ruskega napisa več.

Vojska med Italijo in Turčijo.

Carigrad, 21. avgusta. (Kor. ur.) Vlada obvešča uradno: Laški veleposlanik je po naročilu svoje vlade naznanil porti, da so prekinjene zveze med Turčijo in Italijo in je zahteval svoje potne liste. Veleposlanik je odpotoval popoldne. Porta je zato odpoklicala svojega veleposlanika iz Rima.

Carigrad, 21. avgusta. (Kor. ur.) Italijanski veleposlanik marki Garroni je odpotoval popoldne z uradniki laškega veleposlanštva. Laške podanike je izročil Združenim državam. Tajnik in dva tolmača sta ostala tu.

Lugano, 22. avgusta. (Kor. ur.) Turškemu veleposlaniku so bili izročeni danes potni listi. Tudi sultanovemu religioznemu zastopniku v Tripolisu so bili dostavljeni potni listi. Nadzorstvo turških podanikov v Italiji prevzame Španška.

Zakaj je Italija napovedala Turčiji vojsko.

Italija je, kakor se govori v Carigradu, napovedala Turčiji vojsko z ozirom na položaj v Tripolisu in glede na postopanje z laškimi podaniki v Turčiji. Od vojske je odsvoval celo laški veleposlanik marki Garroni. Berolinski listi trde, da je napovedala Italija Turčiji vojsko, ker je to zapovedala Anglija na angleški način.

Italijanski vojni načrt proti Turčiji.

Bukarešt. Iz Carigrada se poroča: Laški konzulati v Turčiji so prenehali poslovati pred več kakor 14 dnevi in so že odšli. Zdi se, da je Italija napovedala Turčiji vojsko le pod pritiskom svojih zaveznikov. Laških pomožnih čet ne nameravajo uporabiti na Dardanelah, marveč na neki drugi maloazijski točki. Turških vojskih krogov nastop Italije ni vzmernil.

Italijanska okrožnica glede vojne napovedi Turčiji.

Rim, 22. avgusta. (Kor. ur.) Vlada je italijanskim zastopnikom v inozemstvu poslala brzobjavno okrožnico, v kateri se izjavlja, da je Turčija lausannsko pogodbo od prvega trenutka, ko je bila podpisana, kršila in ni ukrenila nobenih odredb, da bi se nehale sovražnosti v Libiji, kakor tudi ni ničesar storila za osvoboditev italijanskih vojnih ujetnikov. Toliko je gotovo, da je bila sveta vojna leta 1914 proglašena tudi proti Italijanom v Afriki. Francoške pomorske oborožene moči so ujele poslanstvo turških častnikov in vojakov, ki so nesli darove upornim senuškim glavarjem v Libiji. Ker so se v zadnjem času v Turčiji dogajale očitne kršitve pravic, celo proti svobodi Italijanov, je italijanski poslanik dne 3. avgusta izročil turški vladi ultimatum, v katerem se zahteva svobodno odpotovanje Italijanov iz Turčije; turška vlada je ultimatum sprejela. Iz poročil arabskih konzularnih oblasti pa izhaja, da so beirutske in mersinske vojaške oblasti že izdano dovoljenje za odpotovanje prekliale, vsled česar je italijanska vlada Turčiji naznanila vojno napoved.

Na Balkanu.

V PETEK SE SRBIJA ODLOČI.

Pariz, 21. avgusta. Uradno se poroča iz Niša: V včerajšnji seji skupščine je proti koncu seje notranji minister naznanil, da bo Pasić v tajni seji, ki bo prihodnji petek, podal poročilo, o katerem pa se ne bo razpravljalo. Nato naj zborujejo posamezne stranke in sprejmejo resolucijo, ki naj se nato v javni seji sprejme kot odgovor skupščine Pasiću. Ta se je včeraj vrnil.

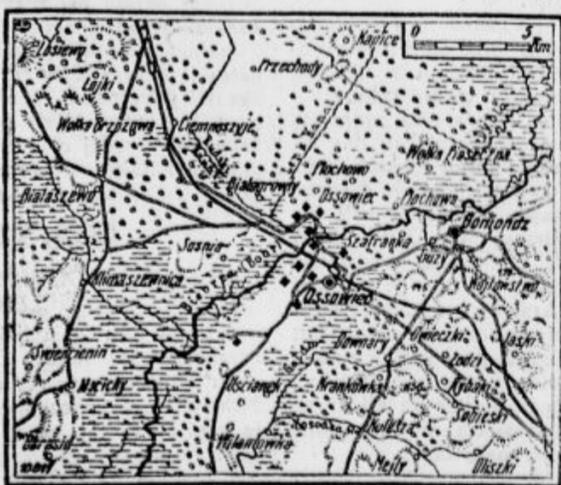
IZPREMEMBA V BOLGARSKEM VOJNEM MINISTRSTVU.

Sofija. (Kor. ur.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Odstop dosedanjega vojnega ministra generala Fičeva povzročila v inozemskem časopisju vsakovrstne kombinacije in ugibanja. Iz poluradnega vira smo poučeni, da so vse kombinacije neutemeljene, osobito tiste, ki iščejo zveze med to ministrsko izpremembo in v izpremembi po Radoslavovem kabinetu razglašeni politiki in posebno tiste, ki sodijo, da se naj pričakujejo odločilni dogodki za to, ker je bil imenovan general Jecof za vojnega ministra.

SPOR GRŠKE S SPORAZUMOM ŠTIRIH.

Solun. Poluradni list »Nevi« poroča, da so izkrcali severno od Soluna angleške čete. Kmalu nato so odposlali grške čete, ki so razorožile Angleže in jih odvedle v Solun. To sklepajo iz tega, ker so došli v Suda zaliv predvčerajšnjim trije francoski torpedni rušilci. Bodoče dni pričakujejo več angleških in francoskih vojnih ladij. Veliko Solunčanov je iz strahu pred Angleži pobegnilo v Atene. Dognali so, da so angleški častniki, ko so nakupovali v Solunu potrebščine, pripravljali na angleško okupacijo in jim pripovedovali, kako dobro bi jim šlo pod angleško vlado.

London. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Grški kralj je zaslial v avdijenci angleškega veleposlanika Eliota, ki se je posvetoval pozneje z Venizelosom. Kralj je izjavil, da želi zaslialiti tudi ostale poslanike sporazuma štirih.

Trdnjava Osovjec.

Petrograd. »Rječ« o jstro napada Grško in izvaja, da izgubi Kavalo in Solun, kjer itak z grško vlado niso zadovoljni.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 23. avgusta. Veliki glavni stan: Danes zjutraj je priplulo pred Zeebrücke sovražna brodovje, ki je šlo približno 40 ladij, ki so zopet odplule v severozahodni smeri, ko so bile obstreljevane po naših obrežnih baterijah.

V Vogezih so se razvili novi boji severno od Münstra na črti Lingekopf, Schratzmännle — Barenkopf. Močni francoski napadi so sinoči dospeli deloma v naše postojanke. Protinapadi so vrgli sovražnika na Lingekopfu zopet nazaj. Na Schratzmännle in na Barenkopfu so trajali ljuti bližnji boji za posamezne kose jarokov celo noč. Ujetih je bilo približno 30 alpskih lovcev. Pri Wavrinu, južnozahodno od Lille, je bilo sestreljeno neko angleško letalo.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 21. avgusta. Včerajšnje popoldansko poročilo: Običajen artiljerijski ogenj. Na vrhuncih Lingeya in Schratzmännel so bile nemške izgube občutne.

Zvečer: Obojestransko obstreljevanje, posebno v Bailly, na bregovih Oise, v Champagni na fronti med Perthesom in Beausejourom, med Argoni in Mozo pri Haucourt in v Vogezih pri Hilsenfirštu. V Artoisu smo po siloviti artiljerijski akciji vrgli v noči od 19. na 20. tri nove protinapade. Sovražniku se je zopet posrečilo priti v jarek ob potu iz Ablaina v Angres. Imel je vidne izgube. V Argonih neprestano živahen boj z minami.

Vojni svet v Calais-u.

Berlin, 23. avgusta. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Skupni vojni svet zaveznikov, ki se je vršil 17. t. m. v Calais-u, je nudil vse prej nego sliko edinstva in je ustvaril vse drugo, samo nove podlage za neomajljivo skupnost do srečnega izida vojske ne. Prišlo je do viharjih nasprotstev. Francoski vrhovni poveljnik

Joffre je stavil Angleški nekaj ultimata. Joffre je izjavil, da je skupno delovanje z Angleško naravnost nemogoče. Francoska je izpolnila vse svoje obveznosti. Nasprotno pa Angleška ni držala niti najvažnejših točk pogodbe. Angleško vojno vodstvo se je zavezalo, da pošlje vsak dan 5000 vojakov na celino. Že začetkom vojske se to ni redno dogajalo, zadnji čas so pa prevozi popolnoma izostali. Na drugi strani so pa Rusi zelo očitali Francozom in Angležem. Rusi odločno zahtevajo, da se takoj prične z ofenzivo na zahodu. Gospodje so šli narazen, ne da bi kaj trdnega sklenili.

Tajna seja francoske zbornice.

Pariz. (Kor. ur.) Po ministrskem svetu so izdali v soboto dopoldne časopisju izjavo, da vlada sedaj ne smatra za primerno izjavljati o položaju, ker bi javna poročila lahko izkoristil sovražnik. Vlada je zato sklenila, da skliče tajno sejo zbornice, kjer se bo lahko razpravljalo, ne da bi sklepali. Če bi smatrali potrebno javno posvetovanje, se vrši javna seja bodoči dan.

Hudi boji ob yverski fronti.

Kodanj, 22. avgusta. Ob celi yverski fronti divjajo najsilnejši artiljerijski boji. Posebno pri Hooge in Zandvoorde, kakor tudi med Dixmuidenom in Nieuportom so izgube velike.

V Franciji ne smejo objavljati poročil sovražnih držav.

Pariz. Herve poroča v »Guerre Sociale«: Cenzura je prepovedala objavljati nemška, avstrijska in turška uradna vojna poročila, da se ne razburja javno mnenje.

Angleške izgube.

London, 23. avgusta. Zadnji izkaz izgub obsega imena 118 častnikov in 1149 mož.

Proti brambni dolžnosti na Angleškem.

London, 23. avgusta. (Kor. ur.) Liberalni listi, se ostro obračajo proti agitaciji proti splošni brambni dolžnosti. Izdajatelj lista »Daily News« pravi: Namen je, da se dobi cenejša armada, ker bi se vojakom manj plačevalo. »Daily Chronicle« opozarja na dejstvo, da je poslanec Thomas v imenu 300.000 železničarjev napovedal hud odpor proti brambni dolžnosti.

Siloviti boji za tolminsko obmostje. Vsi laški napadi brezuspešni. Težke izgube Italijanov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. avgusta. Uradno se poroča: Naše čete so odbile tudi včeraj več napadov Lahov na visoko dobrdobsko planoto. Mestoma je zopet došlo do ročnega meteža. Sovražnik se sedaj večkrat metodično poizkuša približati našim obrambnim črtam.

Tolminsko obmostje je bilo popoldne obstreljevano s hitrim artiljerijskim ognjem. Sovražna pehota je nato do v noč večkrat napadala brez uspeha s težkimi izgubami. Na ostalih bojnih črtah se ni nič bistvenega zgodilo.

Ogenj težke artiljerije na naše tirolske utrdbe je bil od časa do časa slabjši.

Danes je minula četrtna leta od vojne napovedi našega nekdanjega zaveznika. Nešteti napadi laške armade niso nikjer dosegli svojega smotra, pač so pa stali sovražnika strašne žrtve. Prejkoslej drže naše čete svoje postojanke ob in blizu meje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 21. avgusta. Uradno poročilo dne 20. avgusta ob 6. uri zvečer:

V Val Lugana so naše čete prodrle do črte hudournika Maso; svoje levo krilo so nastanile na goro Civarone, desno pa na gori Cima in Cimonrava. Sovražna artiljerija je poizkušala iz gore Panarotta severno od Levico doseči nove postojanke, pa jim ni uspelo. V zgornji dolini Cordevole je sovražna artiljerija povzročila požar, ki je uničil skoro popolnoma trg Pieve di Livinallongo s cerkvijo, ni pa našim četam na bližnjem pobočju povzročil nobene škode. V zoni Hochrienza in Bodenbacha je naša okupacija dosegla okolico gorskega vozla Innichriedel.

V odseku pri Tolminu se operacije ugodno razvijajo. Na Krasu ni dogodkov bistvenega pomena.

Salandra v glavnem stanu.

Lugano, 23. avgusta. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Salandra odpotuje jutri glasom »Stampe« v glavni stan. Minister Barzilai bo v Neaplju in drugih mestih imel javne govore, v katerih bo širšim krogom pojasnil vzroke dvojne vojne Italije.

Boji za Sv. Lucijo.

Italijani bi radi prodrli v dolino Idrijce, odkjer bi dobili pot na Kranjsko. Odtod zadnji hudi boji v odseku pri Tolminu.

Obmostje je ostalo v naših rokah. Izgube Italijanov pa zopet štejejo na tisoče.

Vrli vojaki.

(Iz vojnega poročevalskega stana.)

Dunaj, 21. avgusta.

Kaj zmore pogum in hladnokrvna premišljenost naših vojakov priča sledeči zgled:

11. junija sta dobili dve patroli, ki sta šteli vsaka po tri može, pod poveljstvom desetnika Rudolfa Fellnerja in poddesetnika Ludvika Lipota nalog, da napadeta močno sovražno patrolo alincev, ki se je bila vgnezdila na Hochweißsteinu (Monte Paralba), ter jo vržeta proti jugu.

Italijani so imeli jako močno, dobro krito postojanko; ogenj cele stotnije in dveh strojnih pušk ni niti najmanj izdal proti sovražniku.

Obema patrolnima poveljnikoma se ni mogel podati podrobnosti načrt, kako naj preženeta sovražnika, ker je bilo vse odvisno od njune smelosti in zaničevanja smrti. Ko sta se med seboj posvetovala, sta vzela prostovoljno moštvo, vrvi, ročne granate in odrinila na pot.

Kakor je bilo dogovorjeno, je šel Lipot v fronti proti sovražniku ter je potegnil nase njegov dobro merjeni ogenj. Kljub temu, da so bili zadeti vsi trije njegovi može, ni popustil, marveč je le še bolj streljal.

Fellner se je medtem s svojo patrolo s pomočjo vrvi splazil skozi težko dostopne kamne na zelo izpostavljeno skalno škribino. Tam se je pa prepričal, da s tega mesta nima prostega strela na nižje stoječo sovražno patrolo. Hitro odločen se je spustil po vrvi čez pečino nad prepad in tako, pristo v zraku viseč, je z ročnimi granatami bombardiral obupno se bore-

Rusi mislijo na izpraznitev Petrograda.

London, 23. avgusta. (Kor. ur.) Zastopnik »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda: Možnost, da se Petrograd izprazni, se javno razpravlja. Vprašanje, kaj napraviti z begunci, zavzema vznemirjajoči obseg. Prodiranje nemških armad povzroča, da prebivalstvo zapadnih pokrajin v vedno večjem številu prihaja v notranjo deželo. Pomočni viri podpornih odborov so skrajno izčrpani. Skušna se begunce kolikor moogoče enakomerno razdeliti po celi deželi. Judje smejo sedaj domalega po vsej Rusiji.

Na morju.

NOVI USPEHI NEMSKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Berlin, 23. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: 16. avgusta je nemški podmorski čoln ob vходу v finski zaliv s torpedom potopil rusko pomožno ladjo. — Pred Zeebrücken sta v noč od 22. na 23. avgust dva sovražna rušilca napadla nemški sprednjestražni čoln in ga po hrabri brambi potopila. Del posadke je bil rešen. Namestnik načelnika admiralnega štaba pl. Behnke, mp.

IZGUBE ANGLEŠKIH LADIJ.

London. (K. u.) Društvo zasebnih zavarovancev poroča, da je izplačalo letos od 1. januarja do 31. marca odškodnine za potopljene parnike 6.353.700 funtov sterlingov, lani v isti dobi pa 1.300.000 funtov za potopljene jadrnice pa v isti dobi letos 700.000, lani pa 142.000 funtov.

POTOPLJENI ANGLEŠKI PARNIK.

London, 23. avgusta. (Kor. ur.) Britanski parnik »Martha Edmonds« je potopil nemški podmorski čoln. Posadka je bila rešena.

POTOP PARNIKA »ARABIC«.

Washington. (K. u.) »Reuter« poroča: Državni oddelek objavlja, da se najbrže naroči veleposlaniku Gerazdu, naj opozori nemško vlado na torpediranje »Arabica« in da naj naprosi pojasnil.

Pariz. (K. u.) Časopisje naglašja z ozirrom na poročilo, da so ob potopu »Arabica« izgubili življenje tudi Američani, da je to neprijazno od strani Nemčije ter želi in upa, da je končana potrpežljivost washingtonske vlade.

London. (K. u.) »Times« poročajo: Izguba »Arabica«, ki je vozil ameriške vrednostne papirje za 200.000 funtov sterlingov, je začasno znižala menični kurz.

London. (K. u.) Newyorkški dopisnik »Timesa« poroča: Opoldanski listi dne 20. t. m. so ostreje pisali kakor jutranji. Tudi srednjeameriško, do zdaj zmerno časopisje, piše sedaj ostreje. Položaj je zelo resen. Dopisnika »Timesa« in »Daily Telegrapha« sodita, da bo šlo ob pogajanjih Amerike z Nemčijo za to, če je posvaril podmorski čoln »Arabic« ali ga ni. Dopisnik »Morning Post« poroča, da edino, kar more storiti Wilson, je, da odpokliče ameriškega veleposlanika Gerarda iz Berlina. Ne preostaja drugega, kakor da ali mirno trpe dalje žalitve ali pa da smatrajo usmrtitve Američanov za casus belli.

Washington, 23. avgusta. (Kor. urad.) Reuter poroča: Državni oddelek naznanja,

čega sovražnika. Medtem so njegovi trije može ležali z namerjeno puško in podirali tiste Italijane, ki so skušali ubežati. Posrečilo se je sovražno patrolo, ki se je skrajno hrabro obnašala, uničiti do zadnjega moža, predno je imela čas, da bi napad naznanila v ozadje.

Ravno ta okolnost, da sovražnik ni vedel, da je Hochweißstein zanj izgubljen, je bila velikega pomena. Kmalu nato sta namreč jeli prodirati k napadu proti Bladnerskem sedlu dve sovražni stotniji. Naš protinapad čez Hochweißstein je vrgel Italijane v globočino, o čemer so na svicernem begu utrpeli zelo znatne izgube. Sovražnik bi bil ta napad gotovo opustil, ako bi bil vedel, da v levem boku ni več zavarovan. Tako je bil ta naš uspeh skoro edino-le zaslug naših dveh vrlih patrolnih poveljnikov. Oba sta prejela zlato hrabrostno svetinjo.

Poveljnik »U 3«.

Budimpešta, 22. avgusta. V južni Adriji potopljenemu podmorskemu čolnu »U 3« je poveljeval leta 1885. rojeni linijški poročnik Karol Strnad, ki je utonil.

Poziv neizurjene črne vojske v Italiji.

Lugano. Rimski uradni list objavlja poziv, ki vpoklicuje še tri kategorije deželne brambe. Vpoklicani so izključno le črnovojniki, ki še niso služili.

Laške puške.

Laške puške imajo samo 6 mm kalibra in so zato zelo lahke. Patrone so vedno v treh medenih obročih po šest kosov zavite v zavoj iz svitlordeče lepenke. Čedne te patrone niso v razmerju z našimi, ki se kar blesketajo, ko pridejo iz tvornice. (»Pester Lloyd.«)

da obrne pozornost nemške vlade na torpediranje »Arabica« in zahteva pojasnil.

K POTOPITVI »E 13«.

London, 22. avgusta. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča: Admiraliteta naznanja: Nemški rušilci so pri otoku Saltholm napadli podmorski čoln »E 13«. Podmorski čoln na ogenj ni mogel odgovoriti, ker je sedel na morskem dnu ter je v njem izbruhnil požar. Nemci so streljali na ponesrečence v vodi s strojnimi puškami in granatnimi kartečami. Danske torpedovke so zapeljale med podmorski čoln in nemške vojne ladje in prisilile Nemce, da so ustavili ogenj in odpluli. Po nekem drugem poročilu je »E 13« dne 19. avgusta nasedel na morskem dnu; vsi napori, da bi se čoln osvobodil, so ostali brezuspešni. Priplula je danska torpedovka in dala podmorskemu čolnu 24 ur časa, da zapusti obal. Neki nemški rušilec je priplul čisto blizu k podmorskemu čolnu, toda ob prihodu dveh danskih torpedovk, ki sta se zasidrili tik ob podmorskem čolnu, je zopet odplul. Zjutraj ob 9. uri sta se iz južne smeri približala dva nemška rušilca, katerih eden je iz daljave 300 m izstrelil torpedo proti podmorskemu čolnu, a ni zadel. V istem trenutku so drugi rušilci otvorili ogenj iz vseh topov. Sprednji in zadnji del podmorskega čolna sta začela gorjeti. Ker se čoln, ki je sedel na dnu, ni mogel braniti, ga je posadka zapustila.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 22. avgusta. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Na dardanelski fronti se ni nič važnega zgodilo. Sovražnik, ki je bil 19. t. m. odbit, je pustil 90 pušk, material za strelske jarke, žice in skarje. Pet ranjencev smo ujeli. Na ostalih frontah ni nobene izpremembe.

SULTANOVE VERSKE IN SODNE PRAVICE V LIBIJI ODPRAVLJENE.

Lugano, 23. avgusta. (Kor. ur.) Kraljeva naredba odpravlja pravice, ki so se v lausanski mirovni pogodbi priznale turškemu sultanu na verskem in sodnem polju v Libiji.

Kitajski roparji v Zg. Tonkingu.

Pariz, 22. avgusta. (Kor. ur.) »Temps« poroča: Zaradi ponovnih vpadov kitajskih roparskih čet v obmejne kraje Zgornjega Tonkinga, so se morale tjejak odposlati čete, da vržejo roparska krdela nazaj. Generalni guverner v Indokini je dal dotična ozemlja končnooveljavno vojaško zasesti, tako da je sedaj cela meja med Tonkingom in Kitajsko vojaško zastražena.

Razna poročila.

GLASOVI O GOVORU NEMŠKEGA KANCLERJA.

Pariz. Listi objavljajo besedilo govora nemškega kanclerja. »Temps« sodi, da oster kanclerjev govor dokazuje, da hoče Nemčija izvajati osvovjevalno politiko, ki je zdaj še teoretična in ki jo more uresničiti le zmaga.

London. List »Daily Mail« izvaja glede na govor nemškega kanclerja: Vsak

Rusiji zadan udarec zadene tudi nas. V kolikor je Rusija navidezno na slabšem, tem večja je nemška jeza na Anglijo. Kakor hitro bodo čutili svojo sposobnost, se bodo obrnili proti zahodu v zavesti, da se tam vojskujejo z dejansko nevarnejšim sovražnikom.

TRETJE VOJNO ZASEDANJE OGRSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA
nameravajo sklicati koncem oktobra ali pa začetkom novembra.

ŠVICARSKI UVOZNI TRUST.

Curih, 21. avgusta. Iz razgovora z italijanskim trgovskim atašejem v Bernu poroča dopisnik »Neue Züricher Zeitung«, da so pogajanja o švicarskem uvoznem trustu blizu zaključka in bodo ugodila švicarskim željam. Francoska in Italija sta bili vedno pripravljene pošiljati zaželjeno blago, toda zadrževala ju je Angleška, češ da bi mogla Švica zalagati osrednji velesili. Angleži so rekli, da so Italijani v tem oziru proti Švici postopali lojalno.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Norimberk. Norimberški osebni vlak je na progi Grevenberg-Norimberg po pol 11. uri dopoldne 22. t. m. med postajama Eschenau in Forth skočil s tira. Nekaj voz se je prekucnilo; mrtvi so 3 moški in dve deklici.

Dnevne novice.

— Naši vojaki so bili v duhu z nami na Brezjah. Prejeli smo naslednjo vojno-poštno dopisnico: 16. avgusta 1915. Tovarši 27. dom. pp. pošiljamo iskrene pozdrave romarjem na Brezju! V duhu smo z Vami! Bog daj obilo blagoslova Vaši molitvi. Tudi naš polk je imel včeraj pod milim nebom skupno duhovno opravilo z govorom. Šlo je mnogo velikih praznikov mimo nas: Božič, Velikonoči, Binkošti; a le na včerajšnji največji Marijin praznik je bil polk tako srečen, da se je pri skupni službi božji poklonil nebeski Kraljici. S kakšno vnemo smo bili pri sv. maši, si lahko mislite. V imenu več drugih: Filip Gantar.

+ Molitvenik za vojake. Posamezni vojaki, ki žele brezplačno dobiti novi molitvenik za vojake, naj ga prosijo pri svojih vojaških kuratih ali pa pri duhovskih predstojnikih bolnišnic. Gospodje dušni pastirji pa jih dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

+ Nadškofa Stadlerja prošnja in odgovor poglavarja Bosne in Hercegovine Štefana pl. Sarkotiča. Povodom cesarjevega rojstnega dne je nadškof Stadler na čelu deputacije načelniku Bosne in Hercegovine med drugim rekel: »... A ko po zmagi nastane mir, naj ne bo še hušji boj med samimi narodi habsburške monarhije, zato se mi obračamo, prevzvišeni gospod, do Vašega plemenitega, pravičnega, hrvaškega srca s ponižno prošnjo, da na mestu, kjer se bo usoda Hrvatske v splošnem, a posebno naše Bosne in Hercegovine odločevala, vržete tudi vi svojo besedo na tehtnico. Zaradi Bosne in Hercegovine je nastala vojska. Ze samo to sili poklicane osebe, da je treba te krasne naše dežele postaviti na drug, močnejši temelj. A ta temelj je, da se združi to, kar spada skupaj; da se namreč vse hrvatske dežele, kamor spada tudi Bosna in Hercegovina, združijo v eno telo pod habsburško hišo; a ako to ne bi bilo za sedaj mogoče, naj se združi z materjo Hrvatsko, in sicer s tako, kakršna je, da se preuredi in izčistijo obstoječi odnosi in da se čim bolj zavarujejo in ucvrstijo pravice domovine.« — Nato je poglavar Bosne in Hercegovine pl. Sarkotič odgovoril: »Tu ni dvoma, da bodo po tej strašni vojni, ko zavladava naši državni blaženi mir, se potrudili merodajni faktorji, da zadovolje pravičnim aspiracijam hrvatskega naroda.« — Posnemamo po sarajevskih listih.

— Prepoved fotografiranja na Kranjskem. Kakor so po naredbi ministrstva za notranje stvari in justičnega ministrstva z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 165, prepovedane vsakršne objave v časopisju o načrtu in smeri vojaških operacij naših čet, dalje o njih premikanju, moči in kraju, kjer so postavljene, ali o legi in stanju utrd, ravno tako je v smislu te prepovedi najstrožje prepovedano fotografiranje transportov čet in njih taborišč, dalje transportov ranjenec in utrdbenih naprav. Paziti je treba najstrožje na table, postavljene v bližini utrd, taborišč itd., s katerimi se prepoveduje fotografiranje in približanje in se je brezpogojno pokoriti klicem in ukazom straž in žandarmerijskih patrol.

— Nagloma je umrl v Zadru dalmatinski deželni odbornik dr. Jerolim pl. Tomaseo.

— V Logu pri Vipavi je bil na Veliki Šmaran običajni romarski shod. Vojskova sila je pa letos prignala še posebno veliko ljudstva. Prostrana cerkev je bila natlačeno polna, velika množica je morala ostati še zunaj cerkve. Število udeležencev je bilo do deset tisoč. Ob 10. uri je imel pontifikalno sveto mašo ekscelencja knez nadškof goriski dr. Franc Sedej. Slavnostni

govornik je bil veleč. gospod duhovni svetnik G. Koller. Ker nismo smeli vsled vladne prepovedi iz vipavske doline na Brezje, smo se pa tembolj udeležili slovesnosti v Logu, kjer je zbrana množica prisrčno prosila Marijo za srečo Avstrije, slovenske domovine, za cesarja, slovenske škofe in duhovnike in posebno za vojake. Naredili smo Mariji obljubo, če obvaruje deželo pred sovražnikom, da se ji pridemo zopet skupno zahvaliti.

— Prošnja za divjačino. Vojaške in »Rdečega križa« bolnice ljubljanske se obračajo s prošnjo do lovcev, naj jim darujejo vsake vrste divjačino. Posebno dobrodošlo: srna, divji kozli, zajci. Po državni železnici se pošlje divjačina pristojbine prosto, po južni železnici se plača polovico pristojbine, če se na voznom listu dostavi opomba: »Vojaška podporna zadeva za ranjene in bolne vojake«. — C. kr. pošta dostavi take pošiljave poštine prosto, če se na spremnici napiše naslov: »Nabiralnica »Rdečega križa« in »Vojaška podporna zadeva«. Lovci kronovine Kranjske! V glavnem mestu Vaše ljube domovine dobijo prvo pomoč tisti junaki, ki se bore v krvavih bojih ob meji proti nesramnemu, rokovnjaškemu sovražniku. Izkažite jim prijateljsko ljubezen s tem, da jim z Vašimi darovi pripomorete do boljše hrane. Vsak dar se bo hvaležno sprejel in potrdil.

— V romarski cerkvi na Brezjah so našli: dva klobuka, 1 srebrno damsko uro, zlato verižico s križcem, pozlačeno verižico za uro, prstan, 4 dežnike, 5 ženskih opasov, molitvenika »Večna molitev« in »Najboljša mati«, v zadnji je naslov: Matija Kržič, kanonir.

— Dobava čevljev, jermenarskega in sedlarskega blaga za c. in kr. vojno. Na razna vprašanja se razglasa, da se pri c. kr. obrtno-pospeševalnem uradu (K. k. Gewerbeförderungsamt) na Dunaju (IX/2, Seeveringasse 9) lahko vložijo ponudbe za dobavo gorskih čevljev ter »hunja« škornjev, škornjev iz sukna in klobučine do polovice obšitih z usnjem, dalje za usnjene škornje, čizme in čevlje s trakci za c. in kr. vojno. S ponudbami za dobavo čevljev iz sukna, klobučine ali »hunja« škornjev je predložiti tudi večje vzorce, okoli en četrt metra blaga, ki se bo uporabljalo. Ponudbe za te predmete in za gorske čevlje se morajo kmalu vložiti, ker bi se sicer glede na malo dobavno množino nanje ne moglo ozirati. Tudi za jermenarsko in sedlarsko blago se morajo c. kr. obrtnemu pospeševalnemu uradu na Dunaju med drugim ponuditi razni predmeti, tako jermene k ostrogam, razne pasove, stremenske jermene, uzde, obešalne jermene k uzdi, jermene za spravo plaščev, jermene za hlače, torbe za samokrese itd. Natančen seznam teh predmetov je na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Za rokodelce in njih združbe je najumestneje, da vlagajo ponudbe za obuvala ter jermenarsko in sedlarsko blago potom pristojne trgovske in obrtniške zbornice; tovarne in druge posamezne tvrdke pa neposredno na obrtno-pospeševalni urad.

Pozor pred sleparico! Prejeli smo: Neka priletna ženska hodi po Ljubljani in okolici krog strank in se izdaja za vdovo vseučiliškega profesorja; pripoveduje, da je begunka iz Tolmina, da ima prtljago na kolodvoru itd. Ko si tako pridobi zaupanje, ostane pri stranki par dni na stanovanju in hrani, nato pa brez sledi izgine, ne da bi kaj plačala. Zadnje dni je tako slepomisla po Glincah in med drugim ogoljufala gostilničarko g. Bin. Sleparstvo se ji tem lažje posreči, ker je stara že 65 let in ima osivele lase.

Ljubljanske novice.

lj Brambni ščit mesta Ljubljane. Njegovu c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo iz Najvišjih sredstev za dobrodelni namen, za katerega je mestna občina vpostavila brambni ščit v železju, dovoliti prispevek v znesku 1000 K.

lj »Ščit v železju«. Zabijanje žebcljev v železni brambni ščit pred glavnim vhodom mestnega magistrata sicer lepo uspeva, vendar ne tako, kakor bi bilo pričakovati z ozirom na priznano domoljubje našega občinstva in plemenit namen te akcije. Dosedaj je bila udeležba pri zabijanju žebcljev iz takozvanih nižjih slojev povoljna, bolj pičila pa iz srednjega stanu in iz višjih krogov. Ker se vrši to zabijanje v korist preskrbi vdov in sirot padlih naših junakov, je pač častna dolžnost našega občinstva brez izjeme, da se polnoštevilno udeleži te rodoljubne akcije. Na železnem brambnem ščitu je še mnogo prostora; žebclji stanejo 1 krono, 50 in 20 vinarjev; izbere si lahko vsakdo po svojih močeh. Merodajni krogi naj tudi širše mase navdušijo za to plemenito akcijo, ki bo koristila vdovam in sirotam naših vrljih branilcev domovine.

lj Posebna dovoljenja c. kr. deželne vlade za moko. Deželna vlada je izdala dosedaj večje število posebnih dovoljenj za uživanje razne vrste pšenične moke.

Vsa ta dovoljenja izgube sedaj veljavo, ker se itak prodaja po vseh prodajalnah in trgovinah le nemešana pšenična moka. Tudi krušna moka, ki sicer zgleda črna, ni drugega kot prav lahko prebavljiva pšenična moka. Le nekaj vladnih dovoljenj daje pravico uživati pšenično moko št. 0. Ta dovoljenja obdrže še svojo vrednost. Na taka dovoljenja in proti krušnim znamkam bo mestni magistrat oddajal pšenično moko št. 0 vsak petek popoldne od 4—6 ure v mestni vojni prodajalni v Mahrovih hiši nasproti jubilejnemu mostu. Med tem časom se v mestni vojni prodajalni ne bo oddajalo drugega blaga. Prizadeti se opozarjajo, da dobe v mestni vojni prodajalni le moko št. 0, dočim prodajajo pšenično moko vseh vrst vsi mokaarji in trgovci.

lj Požar je bil danes ponoči na Lavercu. Pogorela je neka hiša, ki je tudi lani že pogorela in so jo nato nanovo zgradili. Pogorel je tudi hlev.

lj Umrlj so v Ljubljani: Sandor Nagystock, pešec. — Gabriel Meglič, delavec, 45 let. — Marija Hirundovič, žena nadognjičarja in knjigovodkinja, 26 let. — Fran Šorejs, praporščak. — Julija Scharlach, hči tovarniškega uradnika, 8 let.

lj Raport pri stacijskem poveljstvu. Vsi častniki, praporščaki, kadeti in aspiranti, ki se nahajajo v Ljubljani ali okolici na dopustu kot bolniki ali rekonvalescenti se naj zanesljivo javijo 26. avgusta ob 9. uri dopoldne v pisarni etapnega stacijskega poveljstva (Bavarski dvor). Oni, ki vsled svojega stanja ne morejo tega osebno storiti naj se opravičijo z vojaško-zdravniškim spričevalom.

lj Veliko delo slavnega nemškega pisatelja Hans Heinza Ewersa z najboljšim nemškim karakternim igralcem Pavlom Wegenerjem v glavni vlogi v Kinu Central v deželnem gledališču. Kinu Central v deželnem gledališču se je posrečilo za tri dni dobiti filmsko dramo »Evinrude, zgodba pustolovca«. Hans Heinz Ewers je za glavnega junaka v tej drami izbral mednarodnega pustolovca današnjih dni, ki je na mehikanskih zlatih poljih ravno tako domač, kakor v najodličnejših berlinskih krogih. Divja fantastika obdaja življenje junaka tukaj kakor tam. V barv prebogatih slikah in divjih pustolovjih, ki od igralcev ne zahtevajo majhnega poguma in drznosti ter igralske nadarjenosti, — se dejanje razvija pred nami: kos pristne romantike sredi modernega življenja. Modernega pustolovca, ki se od iskalca zlata in cowboya brez znatnih medstopenj dvigne do člana najboljših družbe, obupanca, ki tudi v fraku še vedno nosi s seboj browning, je vtelesil Pavel Wegener z brezprimerno pridnostjo. Zanj je Hans Heinz Ewers zamislil to vlogo, ki stavi v najsvetlejšo luč vse prednosti velikega igralca karakternih vlog. V vlogi Margarete igra Grete Berger, dobro znana iz Nemškega gledališča v Berlinu, ki si je tudi kot umetnica v kinu hitro stekla velik sloves. Vredna tovarišica ji je Lyda Salomonova iz Nemškega gledališča v Berlinu. Izmed moških vlog je posebno naglasiti Hans Mierendorfa iz Lessingovega gledališča v Berlinu in Lothar Körnerja iz Nemškega gledališča v Berlinu. Na sporedu sta še dve veseloigri, velezanimiva slika iz narave »Življenje čebel« in novo kinematografično vojno poročilo. Ta spored se predstavlja ob pol 6. popoldne ter ob 7. in pol 9. uri zvečer. Ob štirih popoldne je predstava z naslednjim sporedom: »Življenje čebel«, »Razbito življenje«, drama »Berlinci med seboj« in še ena veseloigra.

Meslo v gradalnem ognju.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Gorice avgusta meseca: Najčudnejše, kar se ti more pripetiti, je pač to: Sediš v kavarni »Corso«, piješ kavo, berš kak list, naenkrat pa — in to se je baje zgodilo — pade med melanžo in list na tla krogla iz puške. Bila je sicer le krogla, ki je zgrešila svojo pot in na dolgi svoji poti izčrpala svojo moč, vendar pa je bila krogla. Kavarna »Corso« v Gorici torej dandanes ni baš vzorno bivališče in ne brez nevarnosti, toda Goričani se vendar radi tam shajajo.

O kavarni »Corso« se bo nedvomno pisalo v zgodovini te vojne, kakor tudi o tistih kmečkih hišah v Bukovini, ki je mimo njih vrat šla naša pot naravnost v stajališča. Med čeljem in zaledjem, od strelskega jarka do družinskih izbic je tu samo kratek izprehod in nikjer niso meščani, ki so vojno poznali doslej samo iz časniških poročil, tako blizu smrti kakor v Gorici. Le 2000 korakov oddaljena se je razkolehala po vrhovih ter preži dol na mesto. Nje spačeni obraz se dotika rožnatih lic teh pestrih vrtov, belih cest in z zelenjem obdanih dvorcev. A vrtovi, ceste in dvorci se za to ne zmenijo. Cvetejo dalje, kakor da se ni nič zgodilo, kakor da se nič ne godi in da vlada po svetu kroginkrog najnedolžnejši mir. Tak čut nezavedne idiličnosti živi samo še po cvetočih livadah, ki jih obseva zlato solnce, pa jih obiščejo z jasnega neba granate, ki jih uničijo. Prileti granata, clovek se zgrudi, to-

da narava gre svojo pot naprej, in solncece sije dalje. Tako je v Gorici.

Iz St. Petra se pripelješ z brzimi konji v mesto. Prvo, kar srečaš in te iznenadi, so hercegovski delavci, vojaki s fesi na glavah. Zakličeš jim: »Kako se vam godi v tej deželi?« — »Dobro! Živimo na pečinah, kakor pri nas doma.«

Med snežobelimi palačami, balkoni s cvetjem, med lampijončki, ki so pač namenjeni za noči (kdaj bodo zopet zažareli?), pod južnim nebom se izprehajajo stasovita dekleta s florentinskimi klobuki, pripognjeni čez lica in pod brado pritrjenimi s črnim zametnim trakom. To je sicer zastarana moda, tukaj pa je to moda, ki velja danes, jutri in pojutrišnjem. Večinoma črnomaljasti obrazi plemenite podolgate oblike. Vse so stasovite in zanimive. Med mlajšimi težko naletiš na nelepo žensko. Njih pisane obleke s pestrim trakovjem plapolajo v vetru. Če se spomniš na nesnago, revščino, grdost in bedo na Ruskem Poljskem, na vse grozote, ki se nahajajo tam neposredno za fronto, si moraš vedno zopet ponoviti: Samo dvatisoč korakov je! Toda tu se ob gromenju topov izprehaja vse, kar je lepega, si kupuje sadja ter govori o vojni kakor o »žegnanju«, za koje so čisto blizu mesta postavili šotore.

Zdaj pa zdaj prileti sredi ceste granata ter nas s temnim pokom spomni resnične sedanosti. Ljudje se zdrsejo, obmolknejo za hip, potem pa čebcljajo dalje, kakor da ni bilo nič. Strežaj, ki ti v hotelu puli prtljago iz rok, meni: »To še ni prav nič. Nocoj bi morali biti tu. Tako pa je živžgalo, da so ljudje kar stekli od oken. Kakor ob nevihti!«

Na Velikem trgu (Piazza Grande) je vse zaprto, kakor v stanovanju, katero je lastnik zaklenil, ker se je podal na kmete. Oknice so spuščene ali priprte, da bi varovale sobe pred solničnimi žarki; renesančni angelji ob vratih so žrtve granat. Ta kavarna, ki je v mirnih časih pač središče mesta, je zapuščena; zdi se ti, da je še zaspana, kakor zjutraj, ko se ima ravnokar odpreti. V prihodnje je sploh ne bodo več odpirali, stoli so že več tednov zloženi v kupe, in ko sem skušal vseeno obrat zbuditi, so me poslali v kavarno »Corso«. Šel sem naprej, stikal v zapuščeniosti po zanimivih podrobnostih, si ogledoval pročelja hiš, naletel tuptam na najplemenitejše oblike renesance, potem zopet na divne italijanske hišice z galerijami in balkoni, na vrtove, pisana steklena jabolka, dvajset korakov naprej pa se zgrozil, ko pogledaš v obraz vojni. Neko hišo je zadelo v notranje prostore, granata je razdrila drugo nadstropje, tako da vidiš v sobe. Čelni zid tega nadstropja je docela odtrgan, tako da imajo sobe samo po tri stene, kakšna tudi le dve. Tam, kjer je granata neposredno zadela, je samo še ena stena s sinjo tapeto, okrašena z rožnatimi vencii v starem meščanskem slogu. V drugem prostoru je odprta omara, in modra, rdeča, zelena ženska krila vise tam med nebom in zemljo. V bližnjem kotu pa zopet ravnotako kakor navadno. Konjska železnica priclinglja, in postrešček čaka ob njej, da bi mu kdo izročil kako pismo za bližnjo ulico.

Še med vožnjo sem si prebral v Baedekerju poglavje o Gorici. Dotična stran je zelo aktualna. Vedno naletiš na imena, ki si jih moral zadnji čas pogostoma slišati. Da, zares, v včerajšnjem komuniqueju. Toda Baedeker še vedno pravi, da je Sv. Gora prijetno izletišče. Častniki, ki so se z menoj vozili, so me poučili, da zdaj nikakor ni prijetno, hoditi po Sv. Gori na izprehod, ker da je v italijanski ognjeni črti. (Dalje.)

Naročajte „Slovenca“!

Primorske novice.

Patrijotična služba božja se je vršila na rojstni dan cesarja v bolnici usmiljenih bratov v Gorici. Prisostvovali so vsi bratje in bolniki in po maši so zapeli vsi cesarsko himno, vsak v svojem maternem jeziku.

— Iz Solkana. V Solkanu, 18. avgusta. Do danes je bilo precej mirno, le na Krasu in pri Plaveh je slišati bobnenje topov. Dasi je Sv. Gora razrušena, vendar biva gori še vedno p. Francišek Ambrož; je res pravi »custos« božje poti. Vsak teden gro parkrat v Gorico po menažo. Stanuje v polpodrti samostanski celici. Nedavno je bilo interesantno. Bil sem v privatnem opravilu pri stotniku D. Že sem se hotel posloviti, pa me častnik ustavi. Pove mi natanko, kako so pretečeni dan sovražnika naklestili, a sedaj pokaže in prebere pa tudi Cadornovo poročilo. Naši so namreč uveli brezžično brzojavko. Bilo je popolnoma nasprotno resnici. Tako se slepari laško javnost. Naša poročila pa so vedno resnična, tega sem popolnoma prepričan. Torej bodimo veseli. Naše vojaštvo je vse hvale vredno. Na vojski so hrabri, o prostih urah veseli. Zelo radi prihajajo

